

© Consiliul Europei/Curtea Europeană a Drepturilor Omului, 2012. Această traducere a fost efectuată cu sprijinul Fondului fiduciar pentru drepturile omului al Consiliului Europei (www.coe.int/humanrightstrustfund). Nu obligă Curtea. Pentru mai multe informații, a se vedea referințele cu privire la drepturile de autor de la sfârșitul prezentului document.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour Européenne des Droits de l'Homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Notă informativă privind jurisprudența Curții nr. 125

Decembrie 2009

Sejdić și Finci c. Bosniei și Herțegovinei - 27996/06

Hotărâre din 22.12.2009 [MC]

Articolul 1 din Protocolul nr. 12

Imposibilitatea pentru un rom și un evreu de a candida la cele mai înalte funcții politice în stat : *violare*

Articolul 14

Discriminare

Imposibilitatea pentru un rom și un evreu de a candida la cele mai înalte funcții politice în stat : *violare*

În fapt – Reclamanții, care sunt ambii resortisanți ai Bosniei și Herțegovinei, sunt respectiv de origine romă și origine evreiască, și ocupă funcții publice importante. La momentul hotărârii Curții Europene, d-ul Sejdic era agent al misiunii OSCE în Bosnia și Herzegovina, în timp ce dl. Finci era ambasadorul Bosniei și Herțegovinei în Elveția. În temeiul Constituției Bosniei și Herțegovinei din 1995 – care este o anexă a Acordului de Pace de la Dayton din 1995 – doar bosniacii, croații și serbii, calificați „popoare constituente”, puteau candida la alegerile pentru președinția tripartită a statului și la Camera Înaltă a Parlamentului, Camera Popoarelor. Reclamanții se plâng în fața Curții că deși ei au o experiență comparabilă cu cea pe care o posedă titularii celor mai înalte funcții electivă în stat, ei sunt privați prin Constituție, din simpla cauză a originii lor etnice, de dreptul de a candida la asemenea funcții.

În drept – *Articolul 14 coroborat cu articolul 3 din Protocolul nr. 1 (alegeri în Camera Poporului a Bosniei și Herțegovinei)*: din moment ce Camera Popoarelor se compune din membrii desemnați de parlamentele celor două entități ale Bosniei și Herțegovinei și posedă atribuții largi ce-i permit să controleze adoptarea legilor, Curtea consideră că alegerile în acest organ intră în câmpul de aplicare al articolului 3 din Protocolul nr. 1. Ea reamintește că într-o societate democratică contemporană, o discriminare fondată doar pe rasă nu poate fi justificată în mod obiectiv. Reclamanții, în speță, care se numesc respectiv de origine romă și evreiască și care nu-și declară apartenența la niciun „popor

constituent”, nu pot din cauza anumitor prevederi constituționale, să candideze la alegerile în Camera Popoarelor. Regula de excludere în cauză urmărea inițial, cel puțin, un scop compatibil cu obiectivele generale ale Convenției, și anume restabilirea păcii. În momentul în care aceste prevederi constituționale litigioase au fost introduse, vizau încetarea unui conflict brutal, marcat de acte de genocid și de „purificare etnică”. Conflictul era de o așa natură că aprobarea „popoarelor constituente” era necesară pentru a asigura pacea. Aceasta poate explica absența reprezentanților altor comunități – precum comunitățile romă și evreiască – la negocierile de pace și grija negociatorilor de a veghea asupra unei egalități efective între „popoarele constituente” într-o societate postconflictuală. Curtea constată totuși că ameliorări pozitive importante au survenit în Bosnia și Herțegovina după Acordul de pace de la Dayton: din 2005, partidele aflate odată în conflict și-au abandonat controlul asupra forțelor armate, transformându-le într-o mică forță profesională; în 2006, Bosnia și Herțegovina a devenit parte la Parteneriatul pentru Pace al NATO; în 2008, a semnat și ratificat un acord de stabilizare și asociere cu Uniunea Europeană; în martie 2009, aceasta a finalizat amendarea Constituției statului și a fost recent aleasă membră al Consiliului de Securitate a Națiunilor Unite pentru un mandat de doi ani, care începe la 1 ianuarie 2010. Mai mult, ratificând Convenția și Protocoalele sale în 2002, statul pârât s-a angajat în mod expres să-și revadă legea electorală în termen de un an, cu ajutorul Comisiei de la Veneția și în lumina principiilor Consiliului Europei, în scopul amendării, în cazul în care va fi necesar. Acesta și-a asumat un angajament similar în momentul ratificării acordului de stabilizare și asociere încheiat cu Uniunea Europeană. În fine, dacă Convenția în sine nu cere ca statul pârât să abandoneze în mod absolut mecanismele de partajare a atribuțiilor proprii Bosniei și Herțegovinei, avizele Comisiei de la Veneția arată în mod clar că sunt posibile mecanisme de împărțire a puterii care nu duc în mod automat la excluderea totală a reprezentanților altor comunități. În concluzie, menținerea imposibilității pentru reclamanți de a candida la alegerile în Camera Popoarelor a Bosniei și Herțegovinei nu se bazează pe o justificare obiectivă și rezonabilă.

Concluzie: violare (paisprezece voturi contra trei).

Articolul 1 din Protocolul nr. 12 (alegeri la președenția Bosniei și Herțegovinei): dacă articolul 14 din Convenție interzice discriminarea pentru a asigura respectarea „drepturilor și libertăților recunoscute în (...) Convenție”, articolul 1 din Protocolul nr. 12 extinde câmpul de protecție asupra „oricărui drept recunoscut de lege”. El introduce prin urmare o interdicție generală a discriminării. În consecință, fie că alegerile la președenție intră sau nu în câmpul de aplicare al articolului 3 din Protocolul nr.1, acesta capăt de cerere se referă la „un drept prevăzut de lege”, ceea ce face aplicabil articolul 1 din Protocolul nr.12. Lipsa unei declarații din partea reclamanților în speță de apartenență la unul din „popoarele constituente” îi face de asemenea din punct de vedere juridic inapți să se prezinte la alegerile pentru președenție. Din moment ce noțiunea de discriminare trebuie să fie interpretată în aceeași manieră în cadrul articolului 14 ca și în cadrul articolului 1 din Protocolul nr.12, prevederile constituționale în temeiul cărora reclamanții nu pot candida la alegerile pentru președenție, de asemenea, trebuie să fie considerate discriminatorii.

Concluzie: violare (șaisprezece voturi contra unu).

Articolul 41: Constatarea încălcării constituie în sine o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral.

© **Consiliul Europei/Curtea Europeană a Drepturilor Omului, 2012**

Limbile oficiale ale Curții Europene a Drepturilor Omului sunt engleza și franceza. Această traducere a fost realizată cu sprijinul Fondului fiduciar pentru drepturile omului al Consiliului Europei (www.coe.int/humanrightstrustfund). Nu obligă Curtea, care, de altfel, nu își asumă răspunderea pentru calitatea acesteia. Traducerea poate fi descărcată din baza de date HUDOC a Curții Europene a Drepturilor Omului (<http://hudoc.echr.coe.int>) sau din oricare altă bază de date în care Curtea a făcut această traducere disponibilă. Poate fi reprodusă în scop necomercial, cu condiția ca titlul cauzei să fie citat în întregime, împreună cu referirea la dreptul de autor menționat anterior la Fondul fiduciar pentru drepturile omului. Dacă intenționați să utilizați vreun fragment din această traducere în scop comercial, vă rugăm să contactați publishing@echr.coe.int.

© **Council of Europe/ European Court of Human Rights, 2012**

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has share it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© **Conseil de l'Europe/ Cour Européenne des Droits de l'Homme, 2012**

Les langues officielles de la Cour Européenne des Droits de l'Homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>) où de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante: publishing@echr.coe.int.